

SLOVENSKI NAROD

Izha, a vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg 8, NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pomen obiska kralja Karola v Londonu:

Rumunija proti madžarskemu revizionizmu

Rumunija in z njo vse balkanske države se bodo odločno uprle nadaljnjam revizionističnim težnjam Madžarske — Tudi velesile morajo zavzeti jasno in nedvoumno stališče

BUKAREŠTA, 9. novembra. e. V tukajšnjih krogih smatrajo, da novo ustvarjeni položaj v Podunavju dovoljuje zadovoljiv razvoj vseh zainteresiranih držav. Da bi se pa to doseglo, je potrebno, da končno prenehajo razne revizionistične zahteve. Neobhodno potrebno je, da se v Srednji Evropi pomrije strasti in povrne duševni mir srednjeevropskih narodov. Rumunija od nikogar ničesar ne zahteva, a tudi nikomur noče ničesar dati. Prijateljica je vseh onih, ki jo puščajo na miru. ne sovraži pa nikogar. Smatra, da je dovolj močna, da lahko izjavlja, da bo vodila samo politiko, ki najbolj odgovarja njenim koristim. Tako je treba tudi tolmačiti potovanje kralja Karola v London. Kralj Karol II. je pomen svojega obiska najbolje tolmačil v svoji izjavi, ki jo je dal zastopniku Reuterja, rekoč med drugim:

»Z zadovoljstvom sem opazil, da se je začela Anglija zanimati za ta del Evrope in upam, da se bo to zanimanje še poglorilo. V Rumuniji je prostor za vse, ki žele sodelovati pri gospodarskem razvoju Rumunije. Odnosaji med Veliko Britanijo in Rumunijo so bili vedno dobrji. Ne morem pozabit, da je bila Anglija naš zaveznič med svetovno vojno. Jasno pa je, da je v interesu vse Evrope, da ta dva naroda, ki živita tako daleč narazen ostaneta v najbolj prisrčnih odnosa.« Rumunsko javno mnenje se strinja s kraljevo izjavo in smatra, da bo kraljev obisk rodil najlepše uspehe za državo. Kakor kaže tudi Anglija z velikimi simpatijami gleda na ta obisk in smatrajo, da se interesi obeh držav v marsičem strinjajo. V službenih londonskih krogih poudarjajo, da so odnosi med Bukarešto in Londonom že

dolgo prijateljski in da bo obisk kralja Karla to slogan še pogloril. Rumunija in Anglija sta nasproti vsaki izključitveni politiki in sta odločeni, da bosta važna činitelj v politiki posredovanja in sprave.

Glavni namen in pomen obiska kralja Karola v Londonu pa je razčiščenje madžarskega problema. Poslednji dogodki na Madžarskem kažejo, da se Madžari ne misijo zadovoljiti z bogatimi koncesijami, ki so jih dobili z dunajsko razsodbo, marveč da namera vajo sedaj usmeriti svoje revizionistične zahteve tudi napram drugim sosednim državam. Taka politika pa bi porušila vse ravnetežje v Srednji Evropi in na Balkanu ter izvzvala novo mednarodno napetost. Zato želi kralj Karol ta vprašanja takoj razčistiti. Pri tem je treba upoštevati, da je Rumunija priznala madžarski narodni manjšini vse

pravice in to daleč preko okvira mednarodnih manjšinskih obveznosti. Madžarska narodna manjšina v Rumuniji nima vzroka za pritožbe in bi zato vso nadaljnjo vmešavanje Madžarske v to stvar moglo samo poslabšati položaj. Rumunija bo zaradi tega zahtevala, da podajo velesile jasno in odločno izjavo, da so z zadnjimi spremembami srednjeevropskega zemljevida zaključene vse revizije in da se velesile obvezujejo jamčiti za stabilnost sedanega položaja.

V mednarodnih političnih in diplomatskih krogih pripisujejo zaradi tega obiska kralja Karola v Londonu velik pomen, pri čemer izražajo mnenje, da bo zastopal kralj Karol v Londonu stališče vse Balkanske zveze.

Kralj Karol

bo dne 15. t. m. odpotoval na uradni obisk v London, kjer bo vodil z angleškimi državniki važne razgovore

Gospodarske pridobitve Madžarske

Letno štiri milijone stotov žita, bogate gozdove in rudnike ter dobre zveze

BUDIMPEŠTA, 9. nov. b. Priključitev slovaških in podkarpaških krajev Madžarskih pomeni le veliko teritorialno, temveč tudi gospodarsko pridobitev za Madžarsko. Po dirljibnih računih se bo na primer žitna proizvodja Madžarske zvišala za okoli 4 milijone stotov, priklicetev nekaterih večjih gozdnih kompleksov pa bo omnila madžarsko pomanjkanje lesa. Pa tudi ruderstvo v podstavljenem ozemlju ne bo brez pomena. Pri Rožnici se na primer letno izkopuje za okoli 200.000 ton železne rude nedaleč od tam pridobivajo tudi antimon, katerega prizvodnja znaša do 2400 vagonov letno. Pri Jošovi je znani rudnik magnezita, v katerem je zaposlenih do 1000 rudarjev. V nitranskem okrožju je nadalje rudnik rujavega premoga, katerega le-te kapaciteta znaša okoli 240.000 ton. Razen tega

pa bo madžarska industrija s pridobitvijo novega ozemlja našla nova tržišča za svoje proizvode.

Seja madžarskega parlamenta

BUDIMPEŠTA, 9. novembra AA (MTI) Madžarski parlament je vzel na znanje arbitražno razsodbo, ki je bila izdana 2. novembra na Dunaju ter izrazil zahvalno vladama Nemčije in Italije. Narodni poslanci in senatorji pripovedovali ozemelj bodo postavili pred madžarskega parlamenta in se nata. Vlada je dobila pooblastilo, da z dekretem izda vse ukrepe v zvezi z osvojitvijo novih ozemelj. Kakor tudi v zvezi z izdanki, ki pri teh prilikah nastanejo. V spomin na osvoboditev teh pokrajin bo dala vlada kovati dva milijona novcev po 2 pengu.

Ukrajinci zadajajo poljski vladu vedno resnejše skrbi

Nemci podpirajo propagando za osnovanje samostojne ukrajinske države

VARŠAVA, 9. nov. e. Poljski tisk posveča veliko pozornost izjavi, ki jo je podal v Bratislavu g. Knoll, voditelj nemške stranke na Slovaškem. Knoll je izjavil, da je nemška stranka zvesta idejam vodje rajha in da bo sodelovala pri vseh zdravih akcijah proti boljševizmu in sovražnikom Nemčije, obenem pa, da bo podpirala ustanovitev Velike Ukrajine kot samostojne države. V Bratislavje je bila tudi konferenca predstavnikov Ukrajine in Nemcov v Českoslovaški, na kateri so razpravljali o vprašanju ukrajinske propagande. Sklenjeno je bilo, da bo središče ukrajinske akcije na Dunaju in da bo dunajska radijska postaja še nadalje na razpolago ukrajinskim voditeljem. V ukrajinskih političnih krogih na Poljskem so deljena mišljena glede bodočega nastopanja Dočim je ena stran za nadaljnje sodelovanje s poljsko vladom zahteva druga stran popolno prekritev te zvez, češ da je treba zavzeti ostro opozicijsko stališče naproti Varšavi pri čemer podharjajo, da je sedaj ugoden trenutek za ponovno podprtjanje ukrajinskega vprašanja, ki naj se spravi pred mednarodni forum. V krogih varšavskih vlad se prizadevajo, da ne bi prišlo do prekinutve odnosa z Ukrajincem, katerim je bilo po volilnem sporazumu zagotovleno tudi eno mesto v predsedništvu, sejma, ki je bil sedaj izvoljen. Vse kaže, da je varšavska

vlada pripravljena ugoditi Ukrajincem na gospodarskem polju, ne pa na političnem in na prosvetnem, kakor to zahajajo politični predstavniki. Ukrainer vsekakor pa smatrajo, da bo ustanovitev avtonome Podkarpaške Ukrajine v novi češkoslovaški državi imela zelo nevaren vpliv na poljske ukrajinske minožice. Ves poljski tisk poziva varšavsko vlado, da po svetu temu vprašanju največ pozornost.

LONDON, 9. nov. o. »Daily Telegraph« poroča iz Lvova, da se med prebivalstvom v južnem delu poljske Ukrajine pojaviла čedalja močnejša propaganda za avtonomijo poljske Ukrajine. Zaradi napetosti in vsakdanjih spopadov v vzhodni Galiciji med Poljaki in Ukrajincem ter poljska vladu očajno politično in oroznino na meji Karpatke Ukrajine z redno vojsko.

Madžari bi le radi nobasali vso Pedkarpatko Rusijo

BUDIMPEŠTA, 9. nov. e. Po večnevnem mirovanju so včerajšnji listi sreči začeli objavljati dolga poročila iz Podkarpaške Ukrajine, v katerih zatrjujejo, da tam so prebivalstvo na vsek način želi nekaj težjev k Madžarski. V poročilih nadaljujejo pripravljava ljudstvo splošno vstajo. Na več krajih je prišlo do krvavih sponadow in prebivalstvom in predstavniki oblasti.

Za božič dobe Nemci kolonije

**Če jih Nemčija ne bo dobila, si jih bo vzela
Taka je sodba berlinskih krogov**

MONAKOVO, 9. nov. br. Snoči je imel kancelar Hitler v Monakovu zoper velik govor, v katerem se je bavil z mednarodnim položajem. Naglasil je, da se Nemčija ne bo oboroževanja drugih, ker se tudi sama ne krasí z oči-pustila in tudi ne misli za kolonije pro-

sjeti v Londonu. Če jih ne dobi, si jih bo pač vzela.

V berlinskih krogih o tem, da jih bo dobila, nihče več ne dvomi. Gre samo za to, kdaj jih bo dobila. V nekaterih dobro naučenih krogih zatrjujejo, da se

Kitajci pripravljeni na zimsko vojno Čangkajšek je zbral novo veliko armado ter se dobro založil s streličom in živili

HONGKONG, 9. nov. br. Maršal Čangkajšek je zbral v pokrajini Honan blizu 400.000 mož, ki so dobro izvezbani in moderno opremljeni. Ta armada tvori sedaj jedro kitajске vojske in se z njo namerava Čangkajšek upreti nadaljnemu prodiranju Japoncem. Nastopajoča zima je zelo v prilog Kitajcem, ker Japonci niso dorasli v vremenski priliku, daso se za to zimo boljše pripravili kakor lani, ko jih je na stotočje našlo smrt zaradi vremenskih neprilik. Zadnje tedne je maršal Čangkajšek dobil preko Indokine in iz Rusije ogromne zaloge vojnih potrebskih in je dobro pripravljen za zimsko vojno. Tudi dovozne ceste so že zarajene, tako da imajo posebno organizirane avtomobilski kolone presto pot in v veliko angleško lahko prevažajo čete, municio, orodje in druge potrebske. Čangkajšek razpolaea tudi z zadostnimi zalogami hrane. Vse kaže na to, da se pripravlja Kitajska kloba dosedanjem porazom na trdrovaten odpor.

Razširjenje japonskega operacijskega področja

LONDON, 9. nov. br. Reuter poroča iz Tokija, da je japonska vlada danes s posebno noto obvestila poslanike vseh velesil.

Maščevanje za izgon očeta iz Nemčije Ozadje atentata na tajnika nemškega poslanstva v Parizu pojasnjeno

PARIZ, 9. nov. e. Preiskovalni sodnik vodi enoigreno preiskavo, da ugotovi vse okolnosti, zaradi katerih je Žid Grünnspan izvršil atentat na tajnika nemškega poslanstva v Parizu. Grünnspan je sin trgovca iz Hannovera in je po poreklu poljski Žid. Ko se je v Nemčiji začel protizidovski potret, je Grünnspan poslal svojega sina k stricu Abrahamu, ki je kročil v Pariz. Ko je bil 2. maja letos v Franciji objavljen zakon na podlagi katerega se morajo vse državljanji takoj javiti policijskemu oblastvu, stric Abraham tega ni storil. Pred 15 dnevi je star Grünnspan pisal bratu pismo, v katerem se pritožuje, da je bil izgnan in da ni mogel vzeti s seboj niti najpotrebnnejši stvari ter da je v zlosti zelo težke razmere, v katerih žive moji starši. Preden je zapustil stric in se nastanil v hotelu »Suez« na bulvarju

Strasbourg. Kupil si je tudi samokres. Predvečjajšnjim je odšel na poslanstvo, kjer je izvršil atentat. Policia je napravila preiskavo pri njegovem stricu in ga aretirala, kakor tudi njegovo ženo. Obdolžen je, da sta tista, čigar položaj ni bil urejen, pomagala, da se je lahko skrival v Franciji.

Preiskovalnemu sodniku je atentator Grünnspan v navzočnosti svojega advokata izjavil: Pri atentatu ni slo niti za sovraštvo niti za osvetlo, temveč samo za ljubezen do mojih staršev in do mojega naroda, ki nedolžen tripi. Globoko obžalujem zločin, toda nisem mogel drugače ravnat, ker so me k temu prisili triplje rojakov in zlasti zelo težke razmere, v katerih žive moji starši. Preden so bili moji starši z 20.000 drugimi izgnani, sem pisal predsedniku USA Rooseveltu pismo, v katerem sem ga prosil, da bi dovolil mojim staršem vselitev v Ameriko.

Italija in Francija v kolonijah Maršal Balbo za sodelovanje v kolonijah

RIM, 9. nov. b. Generalni guverner Libije, maršal Balbo je dal francoski agenciji »Fournier« izjavo, v kateri poudarja med drugim: Prisrčni odnosi, kakršni so vedno bili med Libijo in Tunisom na eni ter libijsko Saharo in južnim Alžirom na drugi strani, izvirajo iz spoznanja uradnikov in vojakov obeh narodov, da morata Italija in Francija v svoji evropski civilizacijski misiji v severni Afriki nujno sodelovati. Primeri takih prisrčnih odnosa so več ukinili. Seveda nastajajo pri tem včasih.

sih tudi spori, toda spričo razumevanja obmejnih oblasti jih je vselej mogoče mirno urediti. V ostalem so kolonizacijska načela v Libiji in v sosednih francoskih posestvih iz demografskih, podnebnih in političnih razlik različna. Skupna nam je težnja po gospodarski povzdigni teh pokrajini. Nismo poklicani, da razpravljamo o kolonizacijskih metodah Francije v Tunisu, ponosni pa smo, da so francoski uspehi v tem pogledu v veliki meri delo rok italijskih kolonov. Anglijo.

Anglija oborožuje Bolgarijo

LONDON, 9. nov. AA. Princ Luigi Albertico Frivaldo, ki mu je sedaj 69 let, je bil snoči žrtev napada sredil ulice s strani neke ženske, stare kakih 40 let, ki je izstrelila nanj pet strelov in ga ubila. Atentatorka, ki se imenuje Marija Antoineta Lazzarini, je bila takoj aretirana. Pokojni princ je pripravljen na izmed najstarejših milanskih plemiških družin. Njegova žena je častna dama italijanske kraljice, njegova hčerka pa častna dama prinčesa Marije.

London, 9. nov. e. »Daily Express« poroča iz Sofije, da so angleško-bolgarska pogajanja končana in da bo po dosegrenem sporazumu Anglija odobrila Bolgarski posojilo za oboroževanje v znesku 9 milijonov funtov Sterlingov (v naši valuti 2.142 milijonov din). To je že četrta plasiranje angleškega kapitala v sredini in južni Evropi v teku zadnjega polletja. Prvi kredit v višini 16 milijonov funtov Sterlingov je bil določen Turčiji, drugi v znesku 30.000.000 funtov Češkoslovaški, tretji v Rumuniji za nakup 600.000 ton rumunske pšenice, a četrti je sedanje bolgarsko posojilo.

Volitve na Poljskem

Varšava, 9. nov. h. Po danes objavljenih uradnih rezultatih nedeljskih volitev, je bilo izvoljenih 186 poljskih, 16 ukrajinskih, 5 židovskih in 1 ruski poslanec. Organ težke industrije »Kurier Polski« izraža mnenje, da so nedeljske volitve mnogo manj uspeh tabora narodnega edinstva, kakor pa uspeh vlade, kateri se je posrečilo, da je zlomila pasivnost volilcev in jih prisilila, da so sliši na volilne. Opozicijski tisk ne zanika, da je bila volilna udeležba tokrat večja, kakor leta 1935, oporeka pa uradne rezultate volitev in postavlja vprašanje, kdaj bo izvršena občna predsedništva republike glede izpremembe volilnega reda. Sedanje volitve po mnenju opozicijskih krovov niso izraz razpolaganja poljskega naroda in šele decembrske občinske volitve bodo pokazale prav raz

Slovenskemu delavcu narodne opore

**Ustanovljen bo poseben odbor za zvezo med delavstvom
in drugimi stanovi**

Maribor, 9. novembra
Uvideljajoč, da žudi našemu slovenskemu delavcu naša javnost, posebno nacionalna, vse premojo opore v njegovem hodu, pot da zboljšanje težkega položaja, je Narodna strokovna zveza, podružnica v Mariboru pokrenila široko akcijo, da potom nacionalnih organizacij in društev zainteresira našo široko javnost za vsa delavska vprašanja, preko katerih gremo danes tako hladno, mimo.

Nas delavec, ki je kri naše krv in duši naši dsi, ne sme živeti v prepričanju, da je osamljen in prepričen samemu sebi, temveč mora v njem živeti močna zavest, da je z njim ves slovenski narod, katemu ni vseeno, če in kakšen kruh ima na domačih tleh naš človek. In tako zavest moramo dati čim prej našemu delavcu, da se nam še bolj ne odstoji in da ga popoloma ne izgubimo.

Ti in taki vidiki so narekovali nacionalni strokovni organizaciji, da zainteresira široko javnost za ta važni problem in te o njem s predstavniki slovenske načonalne javnosti pogovori. Poseben pripravljalni odbor, ki so v njem dr. Ivan Jancič, dr. Franjo Lipold, dr. Igor Rosina, dr. Miroslav Vrhnik, dr. Karel Cazafer, Karel Ravš in Vladimir Kravš, je povabil za 13. t. m. predstavnike vseh nacionalnih organizacij in društev na posebno, saj na kateri bodo razpravljali o tem važnem narodnem problemu in ustanovili poseben akcijski odbor, ki bo tvoril vez med delavstvom in drugimi stanovi.

Tako plemenito akcijo bo gotovo pozdravila vsa javnost in vsi merodajni činitelji. Nacionalne organizacije in društva pa se naj sigurno odzovejo vabilu odbora in pri akciji sodelujejo.

Mladina je naš edini up

Predavanje univ. prof. dr. Ozvalda ob 20 letnici našega šolstva

Maribor, 8. novembra
Mariborčani so imeli senci priliko slišati iz ust zaslužnega, priznane pedagoške univ. prof. dr. K. Ozvalda tehtne in preudarne besede ob 20-letnici vzgojnega dela in vzgojnega uspeha na področju jugoslovenškega šolstva.

Odlični predavatelji je segel v dobro filozofia Sokrata, ki si je prizadeval pomagati drugim, da najde samega sebe. Vzgajanje človeka je namreč tako važno, da bi se moral s tem vprašanjem resno hoviti vsakdo in ne samo poklicni vzgojitelji. Če se ozremo nazaj v 20-letno dobo naše državne in narodne samostojnosti ter se pomudimo pri sloški vzgoji, nam bistvo in poslanstvo šole ne more biti nesporno. Smisel šole je bil je in bo v tem, da v tokar nekdo ve ali zna, tudi drugega uvaja. Na tej osnovi je zamisleni ponik, ki je zavrnovan vzgoja na vseh solah. Soli imenam namreč pripazljivi dečki in dekle za življene, ju uvajati v gospodarsko, kulturno in socialno življeno, da se boste v njegovem vrtincu lahko znašla ter vzdružala. Naloga šole je, da izoblikuje in preoblikuje človeka tako, da bo zadovoljen s samim seboj in da bodo tudi drugi z njim zadovoljni.

Predavine po tvojem narod. Ni dovolj, da narod živi. Potrebno je, da narod samostojno živi. Dostojno življenje pa sloni na vrhlinah in samoniklosti poinedenca. Na to poedinčeno duhovno podobo pa vplivata predvsem vzgoja in naobrazba. Oba činitelja predstavljata organiski del celote oblikovanja sodobnega človeka. Vzgoja preoblikuje poinedenca in ga napravi sposobnega za sožitje z drugimi. Vzgoja je pač že po svojem bistvu istočasni socialni vzgoja. Nekogoj, neoblikovan predinenc je obenem tudi nesocialen. Naobrazba je tisti činitelj, ki človeka poplemeniti. Kdor se hoče uveljaviti, mora biti vrgojen ter izobražen.

Današnja šola je mišljena kot naobrazovalna šola. Izobrazba dopolnjuje duhovno vzgojo ter oblikovanje našega bitja in žita, ki se obraže v individualno smer. Toda resnično vzgajanje, ki sega v mladostni dobi in odraslim duš, more biti le v krogu sorodnih duš, prvenstveno in predvsem pa v krogu družine. V tem krogu se dopolnjuje dogodki z vso okritostrenoščjo. Oseba, ki je ad hoc postavljena za vzgojo in oblikovanje mladine pa ne zmore vseh nalog, ker niso danes šolski razredi občestvo sorodnih duš. Družina je tisti činitelj, ki je bil in ki ostane tudi v bodoči načanostljivejši vzgajaljšči. Še tako skrbni in prizadeven vzgojitelj ne more izbrisati socialnih razlik med učenci. So vprašanja, ki segajo v globino človeškega bistva, glede katerih verjame otrok več očetu in materi, kakor pa učitelju. Ne smemo pa prezeti, da je pracična vzgojitev je družina, bolna na želodicu. Pomanjanje in lakota se pač malo menita za etično načela.

Kulturalno življenje zahteva od sodobne šole, da je naobrazovalna in da izklesče učence, da se bo lahko udejstvoval na tem ali onem življenskem točku. Vemo pa, da je prvenstveno važno, naj bi dekleta ostaša matere in naj bi v svojih poklicih uveljavljala svojo ženskost.

Judaska šola je ona, ki daje otroku osnovno izobrazbo, je pa obenem tudi strokovna šola, ki skrbi za izobrazbo.

Meščanska šola je nekakšna nadaljevanica ljudske šole, služiča poglobitvi pridobljenega znanja v širino in globino. Tu naj bi se otrok usposobil za ta ali oni poklic.

Srednja šola uvaja dorascjočo mladino v znanstvenem duhu in oblikuje poinedenca. Srednješolski abiturient bi moral biti usposobljen za samostojno udejstvovalje, združeno z voditeljskim duhom, pridržljivoščjo in rassodnostjo. Profesorji srednjih sol ne smijo biti mrtvi predavalcini.

Poklicna posvetovalnica ki nam jo narekuje sodobnost kot nujno potrebno ustanovo, je v Ljubljani že shodila in bi bilo samo želeni, da se takšne posvetovalnice ustanovajo tudi drugod.

Strukovne šole (tudi učiteljske) ne smijo vzgajati samo strokovnjakov, temveč predvsem človeka. Ako nam je kaj na tem, da se končno dokopljemo do organske ljudske šole, ki je podstavek nadaljnje vrst sol, moramo predvsem učne moči naučiti pedagoško misli. Vzgojniki se ne rodi iz pedagoških predavateljev in tudi ne iz pedagoške prakse, temveč še tedaj, če je naprej vzgojil samega sebe.

Visoka šola (umetvar) služi pripravi za izbran poklic. Zlasti v filozofske komponenti naše univerze je stopila v ospredje vzgoja ter znanost brez oziroma na desno ali levo.

Ljudske univerze niso obrodile pričakovanega sadu, ker niso bile ljudske. Iščejo se nova pota po vzoru danske ljudske visoke šole. Prava načela ljudske visoke šole je, da se na znanstven, a vendar razumljiv način obravnavajo važni problemi. Namen ljudske univerze je predvsem v tem, da intelektualca počeloči.

20 let smo v tem duhu gospodarili na našem pedagoškem posetju. Sedaj pa se vprašajmo, kje je prava pot za bodočnost? Živimo v najhujši krizi gospodarstva, morale in živcev. Novi ljudi morajo priti iz vrst našega načeljiva. Okostenela je virokratska je današnja doba. Kar pa je okostenelo in mrtvo, ne more biti življena lačnih ljudi. Moralna klima hi morala biti zdravljiva. Edini izhod iz te zmede vidi predavatelj v naši mladini. Pravilno vzgojen mladi rod je naš edini up. Ni drugi poti do novega življenja, kakor samo potom primerne vzgoje oblikovanega mladega rodu. S pravim duhovim presejnjem učiteljev potrebujejo. Ze Voltaire je s svojim znanim izrekom: »Ljudi in razumevanje nakazat pot vsem ljudem, ki hočejo izhajati s svojim sočlovskom. Kdor nima odpire duše za svet, kdor ni gnau po duhovni ljubezni na poklic za vzgojitelja. Učitelj mora ljubiti učence. Poznat mora njihove duše. Ljubezen je namreč najboljši temelj vzgoji in etike. Uspešno učiteljevanje zahteva brezpojno ljubezen in razumevanje za stvar in za učence. Njamamo se dovoli učiteljev in učiteljic, ki bi tudi z uspehom po skrbeli za vzgojo naše dorascjoče mladi, ne njamamo dovoli učiteljev-vzgojnikov, ki bi pripravili mladino za novo življenje. Vzgojniki namreč ne oblikuje to kar več in znači, marveč edino živa vera v boljšo bodočnost, vera, ki se mora goreče oklepiti svojega naroda in ki načeljiva je edino navduši za vzvisevine ideale.

Navzoči, pretežno profesorji in učitelji so oddolžili predavatelju s toplo in aplavzom.

**Časopis za zgodovino in narodopisje“
Izšel je drugi snopič glasila marljivo delujočega Zgoda vinskega društva v Mariboru**

Maribor, 8. novembra
Pravkar je izšel drugi snopič letnika XXXIII Časopisa za zgodovino in narodopisje, pomembnega glasila marljivo delujočega Zgodovinskoga društva v Mariboru. Tudi ta snopič vsebuje dragoceno znanstveno vsebino, ki izdatno dopolnjuje gradivo, ki ga je doslej obdelanil Časopis za zgodovino in narodopisje.

Uvodno razpravo je prispeval prof. Fr. Baš, ki razpravlja v okviru svojih domestov k zgodovini Gornje grajskega o trgu Ljubnem, ki se navaja že leta 1459 kot trg in poleg Gornjega grada kot tržišče za samostanske gornjegradske podružnike. Nastoj Ljubnega kot gospodarskega sredista in kot trga osvetljujeta zlasti listini iz leta 1464 in 1565. Prva lista določa uravni položaj Ljubnega, druga pa gospodarski položaj, obe skupaj pa njegov politični položaj v okviru gornjegradske zemljiste gospodske. Pisec zaključuje razpravo z ugotovitvijo, da je Ljubno račalo v gospodarskem pogledu z obveznostjo za vse okoliško prebivalstvo, da mora Ljubnemu okoliš, to je predvsem poročje gornjega Savinja, proučljati svoje pridele-

bibliografiji del Mikloša Kümmele. V. Novak: »Opombe k Kiharjevemu Narodnemu blatu vgorški Slovenske. Slovenske. S. Brodar: »Das Palmonium in Jugoslawien, Franz Baš, J. Klemenc: »Archäologische Karte von Jugoslawien, Blatt Zagreb, Franjo Baš, Ferenc V. Tempi: »25 Jahre Urgeschichtsforschung in Ungarn, József Kosar, Andreas Graf: »Übersicht der antiken Geographie von Panonien, dr. Baldwin Saria, Dr. Franjo Kavner Lukan: »Intrazijski spisi svetega Cecilia Crisanca, dr. Anton Trstenjak, Cusin Fabio: Documenti per la storia del

confine orientale d'Italia nei secoli XIV e XV, Franjo Baš: »Die Kärnter Slowenen in Vergangenheit und Gegenwart, Franjo Baš, P. Saintyves: I. »Manuel de folklore. I. »En marge de la légende doree. II. »Les cinquante jugements de Salomon, J. Giesar, Mavrel Blaz: »Koroški ženitovanski običaji in nove čamarske pesmi, Josip Mravljak - Janko Glasser, Drustveni gledališki muzejsko društvo v Ptuju, Strelčki knjižnica v Mariboru, Prilega: Arhiv za zgodovino in narodopisje. III.

23letni Rajko Švigelj z Rakaka in 20letni Stanko Renko iz Dolnje Lendave. Na policij se ju temeljito zasilili in na dan so prisile zanimalne ugotovitve! Pukelj je namreč prejel dopisnice s ponarejenim podpisom, na podlagi katere ga trgovine Fijavži vabi, naj pride ob 20. v trgovino na vogal Jadranske in Magdalenske ulice. Na ta način sta izvabila napadalca Pukelja v ta del mesta. Pri zasiljevanju sta dejala, da sta tako ravnala zaradi bede.

— Policija je aretrila 52letnega Ivana Smabla iz Maremberga, po poklicu elektromehanika, ki je razne ljudi opremljal na ta način, da se jim je predstavil za sorodnika s Pohorja ali pa z Dravsko dolino. Ce zlepja ti slo, je postal nosil. Posredilo se mu je da nekateri zvabiti zneske do 100 din. Izredili so ga sodišču.

— Nafta. Poročali smo te dni, da je Mestna hranilnica v Mariboru kupila na javni dražbi v Murščem Šredšču premogovnik Pleklenič za 4 milijone. Ta premogovnik ni važen radi premoga, ampak predvsem radi nafta, saj je znano, da je Pomurje bogato na ležiščih premoga in petroleja.

— Pojasnilo. V zvezi z notico »Dobri plen«, ki smo jo te dni objavili, pojasnjujemo, da v notici omenjeni Viktor Z. ni identičen z g. Viktorjem Žigerjem.

— Kolo v cestnem jarku. Posetnik Josip Lošnjak iz Stojncev je našel v jarku ob državni cesti med Ptujem in Mariborom črno pleskan kolo znamke »Nero«, ki ima evidentno številko 2-123919. Kolo imajo na policiji, kjer ga lastnik lahko dobri. Domnevajo, da gre za ukradeno kolilo.

— Razkopavanje, tlakovanje, razkopavanje. Pred dobrimi tednom so Stolne ulice na novo preuredili in pretaklile. Ko je bilo že vse lepo urejeno in ko je tudi težak valjar opravil svoje delo, so se stanovalci Stolne ulice preko noči zopet znašli v razkopinah. Zopet so obdržani kačniti kocke, zopet izkopali hrov rôv, kamor polagajo cevi. Ljudje pa si ne vedo razlagati, zakaj se mora ulica na najprej tlakovati, da se potem zopet lahko razkopli.

Mariiborsko gledališče
Sreda, 9.: Zaprt. Četrtek, 10.: ob 20. Boceacci. Red C. Petek, 11.: Zaprt. Sobota, 12.: ob 20. Prevara, Krstna predstava.

— Standekjeva nova drama »Prevarak« je sicer vzetka iz kmečkega življenja, vendar je naimenjena tudi mestnim slojem, zlasti onim, ki izhajajo iz kmečke rodne grude, kakor tudi onim, ki sicer nimajo prilike, poznati globine in sence rodbinskih življenja na kmetih. Sicer pa pravi povod za drame prihaja iz usode kmečkih proletarcev, živečih v mestu.

Mariiborska beležnica

Dežurni lekarji: Savostova na Kralja Petra trgu in Vidmarjeva na Glavnem trgu.

Društveno življenje: Ob 20. občni zbor društva »Sola in dom«.

Iz Celia

— Kako je hotel mlad požigalec priti do denarja. Včeraj smo poročali o požaru, ki je bil objavljen v vseh uglednih časopisih radi informacije »cenjenje občinstva«, ki je že navajeno tudi zatemnitve mesta brez pomoči luninge mraka. Nekateri niso padli raz streh, kjer so pod luninim magičnim vplivom stopicali, dočim so drugi doživelji razočaranja, zlasti oni v paritu, kjer ze listje odpada in ne več fitega ugoditi tam doma, kakor nekdaj v poletnih nočeh...

Vsa sredina Evrope je gledala ta lunin mrak, ki je bil objavljen v vseh uglednih časopisih radi informacije »cenjenje občinstva«, ki je že navajeno tudi zatemnitve mesta brez pomoči luninge mraka.

Nastalo je navarna in naravna zatemnitve Mariibora, kakor je znana vsem. V jarkih na Koroški cesti, ki so na novo nastali, je nekaj luninih opazovalcev nespretno občelo v novih stršelskih jarkih, kjer je bilo razočarjeno vsi. Ljubljana je zavila, da je bilo v poletnih nočeh.

— Razočaranju, kako zavila, so kaj zavila, kjer so načeli pripravljeno reči. Kdo pa je zavila, ne do konca napisano izsiljevalno in grozilno pismo, ki ga je hotel poslati lazaristom na hribu Sv. Jožefa, je pričkal, da je začal kozolec. Zupan je v pismu v imenu neke »prostožidarske družbe cerkevni atentatorjev« v zahtevu od lazaristov, da položijo na mestu, ki bo poschej določeno, v teku šestih mesecev 3000 din, sicer jim bo omenjena družba razdelila samostan, kakor je že v ponedeljek zvečer začala njihov kozolec. Če bi pa lazaristi lavili zadevo policiji, bo družba z dnamatom pognala samostan na hribu sv. Jožef, v zrak. Zupan je izjavil, da je bil v stiski in da je hotel s pomočjo požiga privabljen, da zavila, kjer so načeli pripravljeno reči. Kdo pa je zavila, ne do konca napisano izsiljevalno in grozilno pismo, ki ga je hotel poslati lazaristom na hribu Sv. Jožefa, je pričkal, da je začal kozolec. Zupan je v pismu v imenu neke »prostožidarske družbe cerkevni atentatorjev« v zahtevu od lazaristov, da položijo na mestu, ki bo poschej določeno, v teku šestih mesecev 3000 din, sicer jim bo omenjena družba razdelila samostan, kakor je že v ponedeljek zvečer začala njihov kozolec. Če bi pa lazaristi lavili zadevo policiji, bo družba z dnamatom pognala samostan na hribu sv. Jožef, v zrak. Zupan je izjavil, da je bil v stiski in da je hotel s pomočjo požiga privabljen, da zavila, kjer so načeli pripravljeno reči. Kdo pa je zavila, ne do konca napisano izsiljevalno in grozilno pismo, ki ga je hotel poslati lazaristom na hribu sv. Jožefa, je pričkal, da je začal kozolec. Zupan je v pismu v imenu neke »prostožidarske družbe cerkevni atentatorjev« v zahtevu od lazaristov, da položijo na mestu, ki bo poschej določeno, v teku šestih mesecev 3000 din, sicer jim bo omenjena družba razdelila samostan, kakor je že v ponedeljek zvečer začala njihov kozolec. Če bi pa lazaristi lavili zadevo policiji, bo družba z dnamatom pognala samostan na hribu sv. Jožef, v zrak. Zupan je izjavil, da je bil v stiski in da je hotel s pomočjo požiga privabljen, da